

Oppâm já viärjukenigâsvuotâ

UÁNIHÁVT JÁ ČIELGÁSÁVT

Siskáldâs

Uáppee já viärjukenigâs torjuuh	3
Uáppuruttâ	12
Aassâmlase já aassâmtoorjâ	16
Uáppulovná	18
Maht puáđuh vaigutteh uápputoorjân?	21
Toorjâ škovlâmaadhijđ já málásáid	24
Rävisolmoošškovlimtoorjâ	29
Viärjukenigâs torjuuh	30
Uuccâm já mäksim	33
Návt Kela palvâl	35

Uáppee já viärjukenigâs torjuuh

Taan tiedettemčáalusist muštâluvvo, ete maht Kela tuárju uáppeid já sii, kiäh láá suátivievâst tâi siiviilpalvâlusâst.

Tiedettemčáállus loopâst láá tiäduh tast, maht torjuuh occojeh.

Tiedettemčáállus muštâl luuhâmive 2021–2022 tiileest. Mieldi iä lah puoh torjui detaljeh.

Lasetiäduh viermist já puhelimáin

Kela torjui pirrá muštâluvvo anarâškielân čujottâsâst
www.kela.fi/anaraskielan

Uáppee já viärjukenigâs torjui pirrá muštâluvvo tärhibeht
Kela suomâkielâlijn siiđoin
www.kela.fi/opiskelijat
www.kela.fi/asevelvolliset

Jis tust láá koččâmušah, puávtáh suáittid palvâlemnumerâ
020 692 209

Kela torjuuh uáppei

Kela puáhtá miedettid uáppei uápputorjuu.

Uápputoorjân kuleh

- uáppuruttâ
- uáppuruudâ huolâtteijeealadâs
- uáppuruudâ oppâmateriaallase
- uáppuloovná staatâtáhádâs
- aassâmlase.

Uápputorjuu aassâmlase puáhtá uážžud tuše, jis uáppá ovdâmerkkân aalmugopâttuvâst tâi olgoenâmiijn.

Suomâst ässee uáppée puáhtá uážžud almos aassâmtorjuu.

Eres Kela máksim torjuuh uáppei láá ovdâmerkkân

- škovlâmátkitorjâ
- uáppulovnápuáráttâs
- purrâmuštoorjâ.

Oppâkenigâsvuotâ vijđán

Oppâkenigâsvuotâ vijđán,
já juáháš ferttee oppâđ vuáđuškoovlâ maņa.
Ovdil oppâkenigâsvuotâ nuuvâi vuáđuškoovlân.

Oppâkenigâsvuotâ vijđánem kuáská vuossâmužžân nuorâid, kiáh lopâtteh vuáđuškoovlâ ive 2021 já láá šoddâm ive 2004 tâi ton maņa.

Nube tääsi uápuh šaddeh mávsuttemmin nuorâid, kiäid vijđedum oppâkenigâsvuotâ kuáská.
Nube tääsi uápuh láá ovdâmerkkân luvâttâhuápuh já uápuh áámmátlii oppâlâjádâsâst.

Nubâstus vaaigut uápputorjuu oppâmateriaallasan já škovlâmátkitorjuu 1.8.2021 ráäjist.
Torjuin muštâluvvoe eenâb čuávuváin siijđoin.

Kii uážžu uápputorjuu?

Tun puávtáh uuccâđ uápputorjuu,
ko tun algáttah uápuid vuáđuškoovlá maŋa.

Jiejâs puáđuh já motomin meid vaanhimij puáđuh
pyehtih vaiguttid uápputorjuu uážžumân.

Tun puávtáh uážžud uápputorjuu, jis oopah

- luvâttuvâst
- áámmátlii oppálájádâsâst
- ollâškoovlâst
- aalmugopâttuvâst.

Rävisolmoošluvâttuv uáppein torjuu pyehtih uážžud tuše sij,
kiäin lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân
tâi kiäh čodâlditeh ovtâstittum totkos.
Ovtâstittum tođhos meerhâš tom,
ete tun čodâlditáh siämmáá ääigi
áámmátlii vuáđutotkos já luvâttuv.

Kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân?

Tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân,
jis tun tiävdáh kuohtuid čuávuváid iävtuid:

- Tun lopâttah vuáđuškoovlá ive 2021 tâi ton maŋa.
- Tun lah šoddâm ive 2004 tâi ton maŋa.

Puoh škovliittâsah iä lah mávsuttemeh,
veikâ tun tiävdáččih iävtuid.
Täärhist jieijâd oppálájádâsâst,
lii-uv tuu škovliittâs mávsuttem.

Jis tun puáđáh olgoenâmijn Suomân oppâđ,
te tun jieh táválávt pyevti uážžud uápputorjuu.

Jis tun oopah olgoenâmijn,
te tun puávtáh uážžud uápputorjuu Suomâst.
Tust kalgeh kuittâg leđe ovdâmerkkân aassâm tâi
perâkoskâvuodâi tiet pisovááh čonnâseh Suomân.

Kii ij uážu uápputorjuu?

Tun jieh pyevti uážžud uápputorjuu,
jis tun uážuh ovdâmerkkân čuávuváid torjuid:

- pargottesvuotâpeiviruudâ tâi pargomarkkântorjuu
- puocâmpeiviruudâ
- vajoiditemruudâ tuu uáppoid
- iäláttuv (ij kuoskâ peerâiäláttâhân)
- vuáruttállâmrijjâsajanmáávsu
- uápputorjuu olgoenâmijn
- rävisolmoošškovlimtorjuu.

Jis tun uážuh rävisolmoošškovlimtorjuu,
puávtáh kuittâg uážžud uáppuloovná staatâhahidem.

Tun jieh uážu uápputorjuu meid, jis

- tun lah pargoveimiškovliimist
- tun lah oppâsopâmušškovliimist
- tun lah viärju- tâi siiviilpalvâlusâst.

Puáccám

Jis tun puáccááh kaskoo uápui,
tun puávtáh pääccid puoccamluámun
já uuccâđ Kelast puoccampeiviruudâ.
Jis tunjin miedettuvoo puoccampeiviruttâ,
te Kela looppât tuu uápputorjuu automaatlávt.

Suátiviehâ já siiviilpalvâlus

Tun jieh pyevti uázžud uápputorjuu
suátivievâ tâi siiviilpalvâlus ääigi.
Jis tun uázuh uápputorjuu, ko moonah suátiviehân tâi
siiviilpalvâlusân, te almoot tast Kelan.
Kela luáptá tuu uápputorjuu.
Tun puávtáh uuccâđ torjuu uđđâsist, ko juáđháh uápuid.

Uápputorjâ luvâttâhuápei já áámmátuápei

Kela puáhtá miedetid uápputorjuu luvâttâhuáppoid
já áámmátlii škovliimân.
Rävisolmoošluvâttuvâst tun puávtáh uázžud torjuu tuše,
jis tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân
tâi tun čodâlditáh ovtâstittum totkos.

Tun puávtáh uázžud torjuu meid eres uáppoid, ovdâmerkkân

- uáppoid aalmugopâttuvâst tâi valastállâmopâttuvâst
- välmejeijee škovliimân
- luvâttâhân välmejeijee škovliimân
- rävisulmui vuáđumáttááttâsân.

Tun uázuh uápputorjuu meriääigi.

Luvâttâhuáppoid toorjâ miedettuvoo
vistig kuálmád uáppuive loopâ räi.
Áámmátliijn uápuin toorjâ miedettuvoo
uápui vijđoduv västideijee ááigán.

Jis tuu uápuh juátkojeh ton maņa,
tun ferttiuh uuccâđ torjuu sierâ laseááigán.
Jis tun valmâštuuh tooleeb ko vuávájum
tâi koskâlditáh tuu uápuid,
mušte almottid ääšist Kelan.

Uápputoorjâ ollâškovlâuáppei

Tun puávtáh uážžud uápputorjuu, ko čodâlditáh

- ollâškovlâtotkos ollâopâttuvâst teikâ áámmátollâšskoovlâst
- áámmátollâškovlâuáppoid välmejeijee, enâmânvärreijeid uáivildum škovlim
- sierâ árvusääni tâi uáppu-ubâlâšvuodâ ollâškovlâtotkos maŋa.

Tuu uápui vijdodâh meerrid, ete mon kuhháa tun puávtáh uážžud uápputorjuu. Oovtâ luuhâmive ääigi uápputoorjâ máksoo tâválávt 9 mánuppaajeest.

Vâi tun puávtáh uážžud uápputorjuu, te tuu uápuh kalgeh ovdániđ. Kela čuávu uápui ovdánem.

Mon ennuv uápputorjuu uážžu?

Uáppee, kiäst iä lah párnááh, puáhtá uážžud uáppuruudâ já uáppuloovná enâmustáá suulân 900 eurod mánuppaajeest. Taan summeest suulân 250 eurod lii uáppuruttâ já 650 eurod lii uáppuloovná.

Uáppee, kiäst láá párnááh, puáhtá uážžud uáppuruutân aledem.

Toos lasseen uáppee puáhtá uážžud almos aassâmторjuu.

Tun puávtáh árvuštállâđ Kela viermisiiđoin leijee rekinistemriäidoin, mon ennuv tun uážuh uáppee torjuid (suomâkielân).

www.kela.fi/laskurit

Tun uážuh täärhib tiäđuid uáppuruudâst, aassâm torjuin já uáppuloovnást taan tiedettemčáállus čuávuváin siiđoin.

Uáppuruttâ

17 ihheed tiävdám uáppee puáhtá uázžud uáppuruudâ. Vuálá 17-ihásâš puáhtá uázžud uáppuruudâ oppâmateriaallase.

Uáppuruudâ miärán vaigutteh

- mon ahasâš tun lah
- maht tun aasah
- lah-uv tun naaijâm
- láá-uv tust párnááh.

Ucemus uáppuruudah láá 8–39 eurod mánuppaajeest. 17–19-ihásâš uáppee, kote áásá vanhimijdiskuin, puáhtá uázžud uccâ uáppuruudâ.

Párnittes uáppee stuárráamus máhđulâš uáppuruttâ lii 254 eurod mánuppaajeest.

Uáppuruudâst mana viäru.

Tun jiehk kuittâg koolgâ mäksid tuu uáppuruudâst viäru, jis tust iä lah eres puáđuh.

Uáppuruudâ huolâtteijeealadâs

Jis tun lah vuálá 18-ihásii párnáá huolâtteijee, tuu uáppuruudâst lasettuvvoo huolâtteijeealadâs. Tot lii suullân 101 eurod mánuppaajeest. Kela miedeet tom automaatlávt.

Uáppuruudâ oppâmateriaallase

Tun puávtáh uázžud oppâmateriaallase, jis čuávuvááh iävtuh tievih:

- Tust iä lah párnih jiehkke tun lah naaijâm.
- Tuu vanhimij puáđuh láá ohtsis enâmustáá 41 100 eurod ivveest.
- Tun aasah jieijâd vanhimijguin já tun lah 20-ihásâš teikkâ aasah jiečânávt já lah vuálá 18-ihásâš.

Tun jiehk kuittâg pyevti uázžud oppâmateriaallase, jis tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân.

Kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân?

Tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân, jis tun tiävdáh kuohtuid čuávuváid iävtuid:

- Tun lopâttah vuáđuškoovlâ ive 2021 tâi ton maŋa.
- Tun lah šoddâm ive 2004 tâi ton maŋa.

Puoh škovliittâsah iä lah mávsuttemeh, veikâ tun tiävdáččih iävtuid.

Täärhist jieijâd oppâlájádâsâst, lii-uv tuu škovliittâs mávsuttem.

Meiddei 15- tâi 16-ihásiih pyehtih uážžud oppâmateriallase, veikâ sij iä pyevti uážžud eres uáppuruudâ.

Oppâmateriallase lii suulân 47 eurod mánuppaajeest.

Jis tun uážuh jo uápputorjuu,
Kela miedeet tunjin oppâmateriallase automaatlávt.
Tun jiehe talle taarbâš uuccâđ taan.

Jis tun jiehe vala uážu uáppuruudâ,
mut puávtáh uážžud oppâmateriallase,
te uusâ uápputorjuu uápputoorjâucâmuššáin.

Vanhimij puáđuh

Vanhimij puáđuh pyehtih vaiguttid toos,
ete uážuh-uv uáppuruudâ já mon ennuv tun uážuh tom.
Sajasâšvanhimij teikkâ ovdâmerkkân äijih tâi ááhu
puáđuh iä vaaigut uápputorjuu.

Jis tuu vanhimeh lává iäránâm,
Kela váldá huámmášumán ton vanhim puáđuid,
kiän kulen tun aasah teikkâ kiän kulen
tun lah majemuš aassâm.

Ollâškovlâuáppeeh

Jis tun oopah ollâškoovlâst,
te vanhimij puáđuh iä keeppid tuu uáppuruudâ mere
iäge eesti ton finnim.
Jis tuu vanhimijn láá tuše uccáá puáđuh,
toh pyehtih kuittâg vaiguttid tuu nuuvt,
ete tun uážuh eenâb uápputorjuu.

Luvâttuvâst, áámmátlii oppâlájádâsâst teikkâ opâttuvâst uáppeeh

Jis tun luuvah uápuid luvâttuvâst,
áámmátlii oppâlájádâsâst teikkâ opâttuvâst,
vanhimij puáđuh pyehtih vaiguttid tuu uápputorjuu, jis

- tun lah vuálá 18-ihásâš tâi
- aasah jieijâd vanhimijguin.

Vanhimij puáđuh sâttih talle kepidid tuu uápputorjuu mere,
lasettid tom tâi estid ollásávt uápputorjuu finnim..

Jis tun aasah jiečânávt, adai eres saajeest ko vanhimij lunne,
te vanhimij puáđuh iä keeppid tuu finnim uápputorjuu,
peic pyehtih tuše styeredid tom.
Vanhimij puáđuh vaigutteh kuittâg toos,
ete uážuh-uv tun oppâmateriallase
já uáppuloovná staatâhahidem.

Vanhimij puáđuh iä vaaigut uápputorjuu,
jis miinii čuávuváin kuáská tunjin:

- Tun lah tiävdám 18 ive já aasah jiečânávt.
- Tun lah naaijâm.
- Tun lah vyeliasii päärni huolâtteijee.

Aassâmlase já aassâmtoorjâ

Uápputorjuu aassâmlase

Uápputorjuu aassâmlase pyehtih uázžuđ olgoenâmiijn tâi Ålandist uáppeeh. Sii aassâmlase lii 210 eurod mánuppaajeest.

Aassâmlase pyehtih uázžuđ meid Suomâst aalmugopâttuvâst tâi valastállâmpâttuvâst uáppeeh, kiäi uápuh láá mávsuliih já kiäh ääsih oppâlájádâs asâttuvâst. Aassâmlase lii suullân 89 eurod mánuppaajeest.

Tun puávtáh uázžuđ aassâmlase já eres uápputorjuu tuše uáppumánuppoojijn.

Aassâmlase uázžumist ij lah aherääji. Vanhimij puáđuh iä vaaigut aassâmlasan.

Almos aassâmtoorjâ

Suomâst ässee uáppee puáhtá uázžuđ almos aassâmtoorjuu. Almos aassâmtoorjâ ij uccuu uápputorjâucâmuššáin, peic tađe várás lii jieijâs ucâmuš. Siämmáá purrâmušjuávkun kulleeh okeh aassâmtoorjuu oovtâst.

Purrâmušjuávkku uáivild ulmuid, kiäh ääsih fastâ siämmáá aassâmvisteest. Táválávt purrâmušjuávkku lii näimipaarâ, ávuspaarâ tâi peerâ. Meiddei ohtâ olmooš puáhtá leđe purrâmušjuávkku.

Purrâmušjuávkun kullee ulmui puáđuh vaigutteh aassâmtoorjuu miärán. Puáđuh vaigutteh šierânáálá ko uápputorjust.

Almos aassâmtoorjuu pirrâ muštäluvvoo tärhibeht Almos aassâmtoorjâ -tiedettemčáállusist já Kela viermisiijdoin:

www.kela.fi/aassam

Puávtáh rekinistiđ jieš rekinistemriäidoin, ete mon ennuv suulân tun puávtáh uázžuđ uáppuruudâ (suomâkielân).

www.kela.fi/laskurit

Uáppulovná

Tun puávtáh ruttádid jieijâd uápuid
meid väldimáin paan̄kist uáppuloovná.
Tun máávsáh loovná maassâd,
ko tuu uápuh láá nuuhâm.

Tun puávtáh uázžud uáppuloovnáan staatâhídem,
jis tun uázuh uáppuruudâ tâi rávisolmoošškovlimtorjuu.
Staatâhídem uáivild, ete Kela máksá loovná maassâd
paan̄kin, jis tun jieš jieš pyevti máksid̄ tom.
Kela kuittâg piärá loovná tust man̄eláá maassâd.

Uusâ uáppuloovná staatâhídem Kelast.
Tun puávtáh uuccâd̄ tom siämmást ko uusah uápputorjuu.

Ko Kela lii miedettâm tunjin uáppuloovná staatâhídem,
puávtáh jieš valjid̄, mon paan̄kist uusah uáppuloovná.
Tun koolgah jieš rádáadállâd loovnást já ton iävtuin,
tego riántust já maassâd máksimist.

Uáppuloovná staatâhídem puáhtá uázžud meiddei vanhim
kulen ässee 18-19-ihásâš, veikâ sun ij uázuh uáppuruudâ.
Meiddei jiečânávt ässee vuálá 17-ihásâš puáhtá uázžud
uáppuloovná staatâhídem, jis suu vanhimij puáduh láá
uceh.

Vuálá 18-ihásâš uázžu loovná 300 eurod mánuppaajeest.
Vuálá 18-ihásâš taarbâš vanhimij mietâmâš
uáppuloovná paajeedmân.
18-ihásâš já tađe puárásuh uázžu uáppuloovná
650 eurod mánuppaajeest.

Olgoenâmijn uáppee uázžu uáppuloovná
800 eurod mánuppaajeest.

Tun meridah jieš, ete pajedah-uv loovná
já mon ennuv loovná tun pajedah ain häävild.

Uáppuloovná riántuh lasettuvvojeh lovnâsuumán ton ääigi,
ko tun uázuh uápputorjuu.
Ko tun jieš innig uázuh uápputorjuu,
te tun uázuh paan̄kist reekkig riántui já loovná máksim várás.

Uáppulovnápuárättâs

Kela puáhtá máksid̄ uási tuu uáppuloovnást,
jis tun čodâlditáh ollâškovlâtotkos meriääigi siste.
Tot kočoduvvoo uáppulovnápuárättâssân.

Uáppulovnápuárättâs lii 40 % ton uáppuloovná meereest,
mii mana paijeel 2 500 eurod.
Uáppulovnápuárättâssân lii enâmusmeeri.
Enâmusmeeri lii kiddâ tast,
ete mon vijdes totkos tun lah čodâldittâm.

Tun puávtáh uázžud uáppulovnápuárättâs,
jis puoh čuávuvááh iävtuh tiävdojeh:

- Tun lah algâttâm vuossâmuid ollâškovlâuápuid
1.8.2014 tâi ton maŋa.
- Tun lah čodâldittâm totkos meriääigi siste.
- Tust lii paijeel 2 500 eurod uáppulovná.

Jis tun jieš čodâldit totkos meriääigi siste,
puávtáh kuittâg uázžud uáppulovnápuárättâs,
jis tuu uápuh láá hiđasmâm tohâlii suujâ keežild.

Tohálâš suiijâ lii ovdâmerkkân puáccám,
mutâ tuše jis tun lah uázžum puoccampeivuruudâ.

Toháláš suijâ lii meiddei ovdâmerkkân pääрни uážžum, mutâ tuše jis tun lah uážžum vanhimeiviruudâ.

Táválávt tun jieđ taarbâš sierâ uuccâđ uáppulovnápuáráttâs. Kela vuolgât tast tunjin miärádâs, ko lah valmâštum ollâškoovlâst.

Uáppulovnápuáráttâs kalga kuittâg uuccâđ, jis halijdah uážžud tom ollâopâttuvâst čodâldittum vyeleeb ollâškovlâtotkos maņa.

Jis tun lah čodâldittám totkos olgoeennâmlii ollâškoovlâst, almoot tast Kelan.

Uáppulovnákepidem

Jis tun lah algâttâm tuu uápuid nuvt kuhes äägi tassaaš, ete jieđ pyevti uážžud uáppulovnápuáráttâs, puávtâh uážžud totkos čodâldittem maņa kepidem viäruu máksimist. Tot kočoduvvoo uáppulovnákeppidmin.

Luvvâ lase uáppulovnákeppidmist (suomâkielân):

www.kela.fi/opintolainavahennys

Riänttutorjâ

Jis tun lah lopâttâm tuu uápuid já tust láá uccâ puáđuh já uáppulovná, tun puávtâh uuccâđ Kelast riänttutorjuu. Talle Kela máksá tuu uáppulovná riäntuid. Tun jieđ taarbâš máksid taid Kelan maasâd.

Maht puáđuh vaigutteh uápputorjân?

Tust uážžuh leđe puáđuh siämmást, ko uážuh uápputorjuu. Oovtâ ive äägi puáđuh uážžuh leđe ihepuáturääji verd. Ihepuáturääji miärášuvá ton mielđ, ete kalle mánuppaje tun lah uážžum uápputorjuu.

Ihepuáturääjih ivveest 2021

Tun puávtâh finnid puáđuid kuás peri kalenderive äägi. Uápputorjuu já aassâmtorjuu iä rekinist puáttun.

Toorjâmánuppajeh kalenderive äägi	Ihepuáturääji, eurod/kalenderihe
1	23 554
2	22 172
3	20 790
4	19 408
5	18 026
6	16 644
7	15 262
8	13 880
9	12 498
10	11 116
11	9 734
12	8 352

Täärhist ive 2022 puáturääjid (suomâkielân):

www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot

Jis tun algättah uápuid tâi valmâштуh kaskoo ive,
tun puávtáh ánsášid ríjjâ puáđuid
ovdil tuu uápui älgim já valmâštum maņa.
Tarkkuu kuittâg puáturaajijd uáppumánuppoojij ääigi.
Huolât tast,
ete tust láá puáđuh uápui ääigi enâmustáá
696 eurod mánuppaajeest toorjâmánuppaje kuáttá já
2 078 eurod mánuppaajeest torjuuttes mánuppaje kuáttá.

Kela puáhtá táttuđ tuu čielgâdid,
ete kuás tun lah finnim tuu puáđuid.

Jis tun koskâlditáh tuu uápuid kaskoo ive,
te tuu puáđuh váldojeh huámmášumán oles ivveest.

Jis puáđuh maneh paijeel ihepuáturääji

Tun koolgah jieš huolâttid tast,
ete puáđuh iä moonâ paijeel ihepuáturääji.
Jis puáđuh maneh paijeel,
te Kela piärá maasâd paijeelmele maksum uápputorjuu.
Peerrâmsuumán lasettuvvoo 7,5 prooseent pajedem.

Jis tun huámmášah, ete uážuh puáđuid eenâb
ko ihepuáturääji, tun puávtáh toimâđ čuávuvávt:

- Uusâ uápputorjuu tuše uáppumánuppoojij uásá.
- Looppât uápputorjuu mottoom mánuppoojijn.
- Maaccât uápputorjuu jieijâd valjim mánuppoojijn maassâd Kelan.

Maaccât paijeelmiärálijd uápputorjuuid
ovdil čuávuváá ive cuánuimáanu loopâ.

Toorjâ škovlâmaadhijd já purrâmuššáid

Škovlâmátkitorjâ

Škovlâmátkitorjâ muttoo 1.8.2021.

Taan tiedettemčálusist muštâluvoo škovlâmátkitorjust luuhâmive 2021–2022.

Škovlâmátkitorjust láá sierâ iävtuh uáppeid, kiäin lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân, já eres uáppeid.

Kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân?

Tust lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân, jis tun tiävdáh kuohtuid čuávuváid iävtuid:

- Tun lopâttah vuáđuškoovlâ ive 2021 tâi ton maŋa.
- Tun lah šoddâm ive 2004 tâi ton maŋa.

Puoh škovliittâsah iä lah mávsuttemeh, veikâ tun tiävdáččih iävtuid.

Täärhist jieijâd oppálájdâsâst, lii-uv tuu škovliittâs mávsuttem.

Škovlâmátkitorjâ uápei, kiäst lii vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân

Tun puávtáh uázžuđ torjuu jieijâd škovlâmaadhij várás, jis tun čodâlditáh ovdâmerkkân

- luvâttâhuápuid tâi rävisulmui luvâttâhuápuid
- áámmátlii vuáđutotkos
- áámmáttotkos
- áámmátlii škovliimân välmejeijee škovlim
- uáppukenigâssáid čujottum ríjjâ čuovviittâspargo škovlim.

Torjuu puáhtá uázžuđ, jis škovlâmátki oovtâ kuávlun lii ucemustáá 7 kilomeetterid.

Jis tust láá 10–14 mätkiyeivid kalendermánuppajeest, puávtáh uázžuđ škovlâmátkitorjuu, mutâ torjuu meeri lii peeli olesmiärálii torjust.

Jis tun kiävtáh škovlâmäädhist almoli jitoluv tâi škovlâsáátu, jieh táválávt määvsi madhijnâd maiden.

Škovlâmátkitorjâ uápei, kiäst ij lah vuoigâdvuotâ mávsuttes škovliittâsân

Tun puávtáh uázžuđ torjuu tuu škovlâmaadhij várás, jis tun čodâlditáh ovdâmerkkân

- luvâttâhuápuid
- áámmátlii vuáđutotkos
- áámmátlii škovliimân välmejeijee škovlim.

Torjuu puáhtá uázžuđ, jis škovlâmátki oovtâ kuávlun lii ucemustáá 10 kilomeetterid.

Jis tust láá ucemustáá 15 mätkipeivid kalendermánuppaajeest,
puávtáh uážžud olesmiärálii škovlâmätkitorjuu.

Jis tust láá 10–14 mätkipeivid kalendermánuppaajeest,
puávtáh uážžud škovlâmätkitorjuu,
mutâ torjuu meeri lii peeli olesmiärálii torjust.

Vâi tun puávtáh uážžud olesmiärálii torjuu,
iähtun lii mätkipeevij mere lasseen tot,
ete tuu määđhij máksih paijeel 54 eurod mánuppaajeest.
Talle tun máávsáh táválávt maadhijn jieš
43 eurod mánuppaajeest.

Vâi tun puávtáh uážžud pele olesmiärálii torjust,
iähtun lii mätkipeevij mere lasseen tot,
ete tuu määđhij máksih paijeel 27 eurod mánuppaajeest.
Talle tun máávsáh táválávt maadhijn jieš
21,50 eurod mánuppaajeest.

Jis tun kiävtáh Waltti-jotoluv, škovlâsáátu
tâi jieš uárnejum jotteemvyevi,
te tun puávtáh uážžud škovlâmätkitorjuu,
veikâ tuu määđhij máksih ucceeb.

Waltti lii mätkikorttâ,
main tun puávtáh máksid maadhijd maangâ päikkikoddeest.
Škovlâsáattu uáivild tom,
ete oppâlájádâs tâi kieldâ uárnee tunjin škovlâsáátu
tâi uástá tunjin mätkilipuid škovlâmääđhi várás.

Jis tust ij lah almolâš jotolâh tâi škovlâsáattu kevttimnáál,
puávtáh jotteeđ škoovlân jieijâd valjim vuovvijn,
ovdâmerkkân jieijâd autoin tâi vaanhim sáttoin.

Škovlâmätkitorjuu uuccâm

Teevdi ucâmuš škovlâmätkitorjust
já tooimât tom jieijâd oppâlájádâsân.
Kela máksá torjuu tuu jotteemvyevi miel
njuolgist liipu vyebdei, oppâlájádâsân tâi tunjin.
Jis tun kiävtáh buusi,
te tun uážuh tuu oppâlájádâsâst uástimtuodâštus.

Tun koolgah uuccâđ škovlâmätkitorjuu jyehi luuhâmive sierâ.

Purrâmuštoorjâ

Ollâškovlâuápee puáhtá uážžud
vuáládâs purrâmušâin raavâdviäsuin,
moh láá miel di purrâmuštorjust.

Tun máávsáh purrâmušâst ucceeb,
ko čááitáh uáppeekoortâ tâi Kela purrâmuštoorjâkoortâ.

Ollâškowlâuápee tiervâsvuodâtipšommáksu

Uddâivemáánu 2021 ráájist áámmátollâškoovlâi já ollâopâttuvâi uáppeeh kalgeh máksiđ Kelan tiervâsvuodâtipšommáávsu. Tiervâsvuodâtipšommáksu lii suulân 36 eurod luuhâmpaajeest.

Tiervâsvuodâtipšommávssoin ruttâduvoo Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö adai YTHS toimâm. Áámmátollâškoovlâi já ollâopâttuvâi uáppeeh uázžuh tibi YTHS:st tiervâsvuodâtipšom.

Kela ij vuolgât máávsust reekkiđ. Tun koolgah jieš mušted máksiđ tom. Máksu máksoo kuhtii ivveest. Määvsi kiđđâluuhâmpaje máávsu majemustáá 31.1. já čohčâluuhâmpaje máávsu majemustáá 30.9. Tun puávtáh máksiđ máávsu viermist:

www.kela.fi/viermist

Rävisolmoošškovlimtoorjâ

Jis tun lah lamaš pargoelimist ucemustáá 8 ihheed, te tun puávtáh uázžud rävisolmoošškovlimtorjuu. Tom ij miedeet Kela, peic Työllisyysrahasto.

Uázuh lase tiädoid čujottâsâst

www.tyollisyysrahasto.fi

Jis tun uázuh rävisolmoošškovlimtorjuu ucemustáá 8 oho ääigi, te Kela puáhtá miedettiđ tunjin uáppuloovná staatâthádâs. Táhádâs lii 650 eurod mânuppaajeest.

Viärjukenigâs torjuuh

Viärjukenigâsvuodâ čodâldittem uáivild suátiviehân tâi siiviilpalvâlusân moonnâm.

Suátivievâst tâi siiviilpalvâlusâst orroo uázžu suu palvâlemsaajeest uccâ peiviruudâ.

Toos lasseen Kela puáhtá máksid suáldáttorjuu. Tom puáhtá máksid suátivievâst tâi siiviilpalvâlusâst orroi tâi suu omâháid. Omâhâš uáivild viärjukenigâs pelikyeimi tâi ávuskyeimi, kiäin viärjukenigâsâst lii ohtâsâš páárnáš. Toos lasseen omâhááh láá viärjukenigâs jieijâs párnááh já pelikyeimi párnááh.

Kela puáhtá máksid suáldáttorjuu meid ulmui, kii puátá olgoenâimijn Suomân palvâlusân.

Suáldáttorjui kuleh

- vuáđutoorjâ
- aassâmtoorjâ
- elettemtoorjâ
- sierânâstoorjâ.

Lasseen Kela puáhtá máksid uáppuloovná riäntuid.

Suáldáttorjuu puáhtá uázžud

- viärjukenigâs
- pelikyeimi
- ávuskyeimi, jis kuoimijn lii ohtsâš pärni
- viärjukenigâs jieijâs pärni tâi pelikyeimi pärni.

Vuáđutoorjâ

Kela puáhtá máksid viärjukenigâs omâhâžân vuáđutorjuu. Vuáđutoorjâ luávdá kyeimi já párnái jyehipiäiválijd koloid, moodid eres puáđuh iä pijssáá.

Toh láá ovdâmerkkân purrâmušân, pihtâsáid já tiervâsvuodâtiipšon lahtojee koloh.

Vuáđutorjuu oles meeri lii 665 eurod mánuppaajeest. Torjuu miärán vaigutteh perruu puáđuh já párnái meeri.

Aassâmtoorjâ

Kela puáhtá máksid viärjukenigâs já suu omâhááh kuáhtulijd aassâmkoloid.

Kela puáhtá miedettiđ aassâmtoorjuu viärjukenigâsân olssis tuše, jis sun lii aassâm jiečánávt suulân 3 mánuppage ovdil palvâlus.

Aassâmkoloid rekinistojeh láigu, čäci- já šledgâmáávsuh, táluservimáksu, aassâmloovná riäntuh sehe peerâtáálu tipšomkoloh.

Elettemtoorjâ

Jis viärjukenigâs ij suuiti máksid páárnán elettemiše, te Kela puáhtá máksid elettemtoorjuu suátivievâ tâi siiviilpalvâlus ääigi.

Sierânâstoorjâ já uáppuloovná riäntuh

Kela puáhtá máksid viärjukenigâs omâhâžân ovdâmerkkân tiervâsvuodâtiipšon tâi párnáitiipšon lahtojee koloid.

Taat kočoduvvoo sierânâstoorjân.

Kela puáhtá meid máksid viärjukenigâs já suu omâhááh uáppuloovná riäntuid.

Eres torjuuh

Jis viärjukenigâs lii ejijriijâst,
te sun puáhtá uázžud ejijruudâ.

Jis tun jieh pyevti uázžud suáldáttorjuu,
tust puáhtá lede vuoigâdvuotâ uázžud almos aassâmtorjuu.
Täärhist ääši Kelast.

Uuccâm já máksim

Uusâ uápputorjuu, almos aassâmtorjuu já suáldáttorjuu
viermist:

www.kela.fi/viermist

Täärhist ucâmušast, moh lahtoseh tast kalgeh lede.
Meidei lahtosijd puáhtá toimáttid viermist.

Tun puávtáh uuccâd iäláttuv tai torjuu meid luámáttuvvâin,
mon uázžu Kela viermisijdoin:

www.kela.fi/luamattuvah

Jis tun uusah torjuu luámáttuvvâin,
te vuolgât tom poostâ peht Kelan.

Kela postâčujottâs lii

Kela

PL 10

00056 KELA

Puávtáh tipšod masa puoh Kela-ašijdâd meidei puhelin peht.

Ko Kela lii kiedâvuššâm tuu ucâmuš,
te tun uázuh pááikán miärádâs.
Miärádâsâst muštâluvvojeh torjuu meeri,
aagah já máksupeivi.
Tun uázuh miärádâs meiddeu talle,
jis tunjin ij lah miedettum toorjâ.

Kela máksá torjuu tuu paŋkkitilin.
Uápputorjuu, almos aassâmtorjuu já suáldáttorjuu
máksupeivi lii mánuppaje 1. paŋkkipeeivi.

Almoot, jis tuu tile muttoo

Jis tuu eellim muttoo, tot puáhtá vaiguttiđ Kela torjuid. Muttum puáhtá kuoskâđ ovdâmerkkân asâmân, puádoid, porgâmân tâi perrui.

Mušte almottiđ nubástusâin Kelan. Puávtáh toohâđ tom viermist, puhelimist tâi toimâttuvâst.

Tuu ovdâsvástádâs lii visásmittiđ jieijâđ peeleast, ete Kelast láá olmâ tiäđuđ kevttimnáál. Talle toorjâ máksoo tunjin olmâ stuárusâžžân.

Jis miärádâsâst lii feilâ

Jis Kela miärádâsâst lii tuu mielâst feilâ, puávtáh uuccâđ miärádâsân nubástus.

Tun uážuh miärádâsreeivâ mielđ ravvuid tast, ete maht nubástusoccoo.

Jis tust láá koččâmušah, te väälđi ohtâvuodâ vistig Kelain.

Viermist tun puávtáh

- uuccâđ torjuid
- vuolgâttiđ lahtosijd
- tärhistiđ jieijâđ ucâmuš tile
- vuolgâttiđ viestâid
- almottiđ nubástusâin
- lopâttiđ torjuu.

Návt Kela palvâl

Viermist

Luvvâ Kela torjuu pirrâ anarâškielân:
www.kela.fi/anaraskielan

Koijâđ ravvuu:
www.kela.fi/kysy-kelasta

Rekinist torjuu mere:
www.kela.fi/laskurit

Ášástâl viermist:
www.kela.fi/viermist

Viermistpalvâlusân kalga čáládâttâđ. Tarbâšah paŋkkitubdâlduvâid tâi moobiilnanodâs.

Toimâttuvâst

Täärhist palvâlemsoojij ohtâvuotâtiäđuđ já ávusorroomaagijd viermist:
www.kela.fi/toimattuvast

Tarbâšah-uv tuulhâ?

Luvvâ lase tulkkum pirrâ:
www.kela.fi/tarbasah-uv-tuulha
Sämikielâliih palvâlusah:
www.kela.fi/saame

Puhelimist

Ávus argâpeeivij 9–16.
Aassâm.....020 692 210
Almugijkoskâsâš ääših (ávus 10–15).....020 634 0200
Áigápuátutoorjâ.....020 692 207
läláttuvah.....020 692 202
Maassâdpeerrâm.....020 634 4940
Oppâm já viärjukenigâsvuotâ.....020 692 209
Pargottesvuotâ.....020 692 210
Puáccám já koortah.....020 692 204
Vaanhimvuotâ.....020 692 206
Vajoidittem já váduláštorjuuh.....020 692 205

Väärriđ ääigi

Puávtáh väridiđ ääigi suáittimáin puhelinpalvâlusân tâi viermist:
www.kela.fi/varaa-aika
tâi vuolgâtmáin ohtâvuotâväldimpivduu čujottâsân:
saame@kela.fi

Äigiväridem viermist udâsmuvá. Udâsmittem maŋa koolgah tubdâttâttâđ talle ko halijdah väridiđ ääigi. Tarbâšah tubdâttâttâm várás viermipaŋkkitubdâlduvâid tâi moobiilnanodâs.

Kela anarâškielân

Anarâškielâliih viermisiiđoh:

www.kela.fi/anaraskielan

Anarâškielâliih tiedettemčáluseh:

Almos aassâmtoorjâ

Áigápuátutoorjâ

läláttuvah já eres torjuuh iäláttâhuázžoi

■ Oppâm já viärjukenigâsvuotâ

Pargottesvuotâ

Puoccâm já vajoidittem

Pärniperruuh

Varrim Suomân tâi Suomâst olgoenâmáid

Anarâškielâlijd tiedettemčálusijd
puáhtá printtid viermist:

www.kela.fi/saamenkieliset-esitteet